

Francisca Doncel Zalba
Odieta, Nafarroa (1896)

Aurkibidea

Biografia

Odietako Anotzibar herrikoa. Ama Sarasibarkoa (Esteribar) zuen eta aita Larraintzarkoa (Ultzama), baina amaren lehen senarra eta izan zituzten lau umeak Anotzibarren jaiok ziren.

Zintak

ODI-003

- **Proiektua:** Koldo Artola: Ziorditik Uztarrozeraino
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artola Kortajarena, Koldo
- **Data:** 1986-01-01
- **Iraupena:** 5 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea:** Artola Kortajarena, Koldo

ODI-011

- **Proiektua:** Solstizioen inguruko ospakizunak Nafarroako zenbait hizkeratan emanak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artola Kortajarena, Koldo
- **Data:** 1986-01-01
- **Iraupena:** 3 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea:** Aranzadi elkarte

Pasarteak

1. Aingiriturri

- **Erref:** ODI-003/001
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:26
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

Laburpena:

<p>Aingiriturri iturriaren inguruko sinesmenak.</p>

Transkripzioa

- Eta hor bazen, Anozko bidean, bazen iturri bat?
- Bai.
- Eta hor zer egiten zen hor?
- (Miguel Mugiro, berriemailearen suhi gartzarondarra:) Dirue botzen zutela.
- Dirue? bai, badaki, erran du!
- Zuk konta zazu zer egiten zen eta zein egunetan eta...
- Xan Juan egunen! bueno, San Juan bezpera... arratsëan? pasten tzen jende aunditz emendik! aunditz! Aingiriui-, Aingiriturrire; orai etzaio kasuik it(t)en beño, orduen bai. Pues, an... klaro! gero eramaten tzuten... aurre perdin, batek etzuela, badaxuela xarna! bertzeak granoak! eta ola, ta eman arara? t'an ederki garbitu? te xekatzen tzen oiala? utzi an... in biar tzan. Ta reco-? beris (...), ta artzen tzuen gero apezak, elizerako, eskuek sekatzeko ta ola...
- Trapo haiek, oihal haiek?
- Sí, an iten tzien; ni enaiz, akordatzen naiz? ba... aur bet d'emendik, Gerendiandik, itxe ortaa, kartzen tzuten, len, bena bete de granos! beteik tzego? ta... an, bedratzi dei-ias? karri orrara, ta or garbitu.
- Bederatzi zer, egunez?
- Egunes, egunes, ta or sekatu, ederki (...), ta an utzi? ta gero? apeza pasten tzelaik? Arrek? pues... kartzen tzuen itxera.
- Zer ekartzen, oihalak?
- Oiala! oiala! sekaten tzen urr ure... sekaten tzena? pues, ta gero uzten tztuzten oia-la an, toallak eta, uzten tzuten.
- Dirurik botatzen zen?
- Bai-bai-bai, bai-bai... biltzen tzen bastante, e! San Juan eunian? ta bi e... bi egunes eo, San Juan egune? tä ber-, bertze ta, gero? Urtean? Unguruen? tortzen tziren aundiz, ta ala ematen tzuten? ure, ordik.
- Etxerako?
- Itxerako.
- Eta diru horrekin, zer egiten zen?

- Ah, gero apezak? elizerako, recoger...
- Biltzen zuen?
- Biltzen tzuen, bai-bai.

2. Otoitz batzuk

- **Erref:** ODI-003/002
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:02:26. **Bukatu:** 00:05:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

Laburpena:

<p>Otoitz batzuk erreztatzen ditu.</p>

Transkripzioa

El Señor mío Jesucristo, por ejemplo:

Jesukristo nere Jaune, Jangoiko eta Gizon egiezkua, nere Kreadore, nere Redentore, Zu nor tzaren izenagati, maitetzen tzaitu(t), gauze guzie peño geyago; damu döt Jaune, damu döt Jaune, bioz-biozetik, Zu ofenditues; artzen dut proposito firme bat, ez berris bekatuik itteko, itteko bidetik apartatzeko. Jaune, nik ofreziten tizut nere bizie, nere obrak, nere trabajoak, izen deizen nere pekatuen satisfaziotan ta ala dauket konfianza andi bet zure ontasune ta miserikordie dela medio, main direzule grazia emendatzeko, perseberatzeko, zure zerbitzu sandureko, il arteañoko denbora guzien. Amen.

Salbea:

Salbe Regina, Mater Miserikordie, bizitze ta dulzure, gure esperanza, zure deiez gaude, zugana gaude suspisos, sentimentus eta negarres, negarresko balle onetan; iye bada, Señora, gure abogada, itzuli detteazu guregana zure begi miserikordioso oiek, eta destierro onen onduan erakutsi dezaguzu Jesus, zure sabeleko frutu bedeiketue. O klementisima! o piadosa! o dulce Birjen Maria! zuk erregu zazu gugatik, Jangoikoaren Ama Santa, merexi dezagun alkantzatzie, Jesukristoren promesak, Amen Jesus.

Ya ve, eso porque conservo siempre...

Gure Aita:

Aitte guria, zeruetan zaudena, santifika bedi zure izena, betor guregana zure errañue, kunpli bedi zure borondate sandue, zeruan bezala lurrean ere. Eman dezaguzu guri geren egunesko ogie, egun eta beti, barkazkiguzu guri geren zor, gu zor gaituztenei barkatze tioguten bezala, ezkatuzela utzi tentazioan erortzen, baizik libre gatxazu gaiz guzietatik, Amen Jesus.

Agur Maria:

Abe Maria, graziaz betia, Jauna dago zureki, bedeiketua zu zara andre guzien ertian ta bedeiketue da zure sabeleko frutua, Jesus. Santa Maria, Jangoikoaren Ama, zuk erregu dezazu, gu pekatariengatik, orai eta beti, geren eriotzeko orduen, Amen Jesus.

Aintza:

Gloria Aitai, gloria Semeari, gloria Espiritu Santi Jaunaren izenian. Izen daiela, orai eta beti, Amen Jesus.

3. Anotzibarko herria, San Juanetan, Aingiriturrira

- **Erref:** ODI-011/001
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:03:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

<p>San Juanetan Aingiriturrira joateko ohitura. Hango ura sendagarria zela zioten.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-04-10

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com